

RÄPINA AIANDUSKOOL

Kai Aviksoo

ME17-42-M1

Rohttaimed

digitherbaarium

Sisukord

Püsililled

1. **Pojeng** (*Paeonia*), päikeselisele kasvukohale
2. **Punane siilkübar** (*Echinacea purpurea*), päikeselisele kasvukohale
3. **Harilik maikelluke** (*Convallaria majalis*), varjulisele kasvukohale
4. **Roosa astilbe** (*Astilbe x rosea*), varjulisele kasvukohale
5. **Tipmine puksrohi** (*Pachysandra terminalis*), happelisele pinnasele
6. **Kilpleht** (*Darmera peltata*), happelisele pinnasele

Sibullilled

7. **Kaunis sügislill** (*Colchicum speciosum*)
8. **Daalia** (*Dahlia*), külmaõrn sibullill

Vee- ja kaldataim

9. **Väike vesiroos** (*Nymphaea candida*)

Suvelilled

10. **Harilik kalevikepp** (*Gaura lindheimeri*)
11. **Lõhislehine tukalill** (*Brachyscome x multifida*)
12. **Harilik kosmos** (*Cosmos bipinnatus*)
13. **Vilt-ristirohi** (*Senecio cineraria*)

Kõrrelised

14. **Jäneskastik** (*Calamagrostis epigeios*)
15. **Jänesesaba** (*Lagurus ovatus*), üheaastane kõrreline

Sõnajalg

16. **Maarja-sõnajalg** (*Dryopteris filix-mas*)

Köögiljataimed

17. **Muskuskõrvits** (*Cucurbita moschata*)
18. **Aedsalat** (*Lactuca sativa*)

Maitse- ja ravimtaimed

19. **Tai basiilik** (*Ocimum basilicum* var. *thyrsiflorum*)
20. **Suur mungalill** (*Tropaeolum majus*)

Kasutatud allikad

Pilt 1. Pojeng 'DANDY DAN', Tartu Ülikooli botaanikaaed, 9. juuni 2018

Eestikeelne liiginimi: pojeng

Ladinakeelne liiginimi: *Paeonia*

Perekond: pojeng (*Paeonia*)

Sugukond: pojengilised (*Paeoniaceae*)

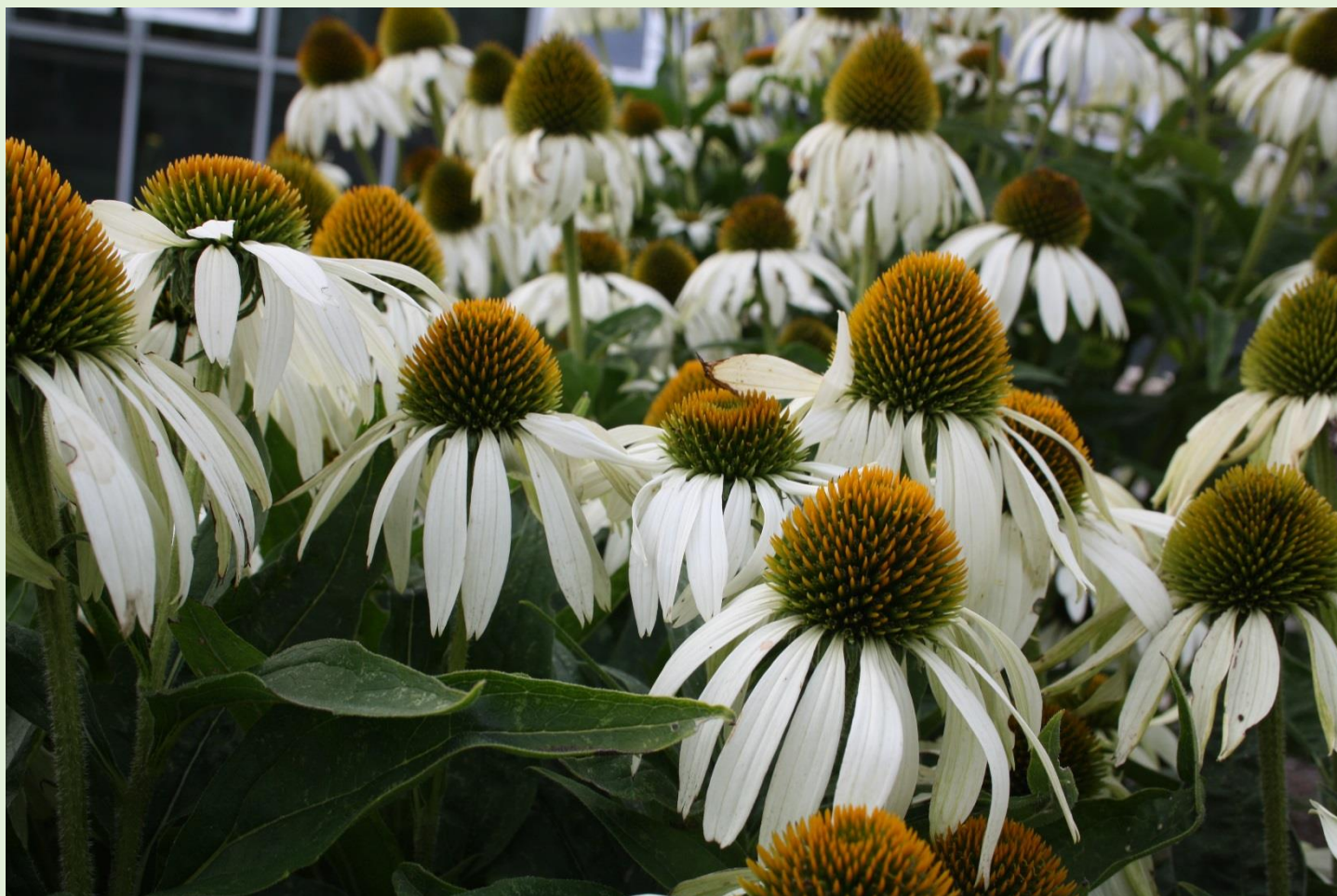
Päritolumaa/piirkond: Kesk- ja Lõuna-Euroopa, Kaukaasia, Väike-, Kesk- ja Ida-Aasia ning Põhja-Ameerika

Mõõtmed: kõrgus 10–150 cm, õie suurus 2–20 cm, sortide õied võivad olla veel suuremad; istutusaugu läbimõõt 50–60 cm ja vähemalt 50 cm sügavune

Haabitus: püstine, varred moodustavad puhmiku

Dekoratiivsuse aeg: juuni – juuli algus

Kasvukoha iseloomustus: eelistavad päikeselist kasvukohta, sügavat toitainerikast liivsavimulda, mis on veidi happeline või neutraalne

Pilt 2. Punane siilkübar 'Baby Swan White', Tallinna Botaanikaaed, 23. august 2018

Eestikeelne liiginimi: punane siilkübar

Ladinakeelne liiginimi: *Echinacea purpurea*

Perekond: siilkübar (*Echinacea*)

Sugukond: korvõielised (*Asteraceae*)

Päritolumaa/piirkond: Ameerika

Mõõtmed: kõrgus 60–120 cm, õisiku läbimõõt kuni 10 cm, vahekaugus istutamisel 30–40 cm

Haabitus: püstine, puhmikjas

Dekoratiivsuse aeg: juuli teine pool kuni sügiskülmadeni

Kasvukoha iseloomustus: päikeseline, poolvarjuline, muld huumusrikas ja parasniiske, sobib ka tavaline aiamuld

Pilt 3. Harilik maikelluke, Väana-Jõesuu koduaed, 6. juuni 2018

Pilt 4. Harilik maikelluke, Väana-Jõesuu koduaed, 8. september 2018

Eestikeelne liiginimi:

harilik maikelluke

Ladinakeelne liiginimi:

Convallaria majalis

Perekond:

maikelluke (*Convallaria*)

Sugukond:

liilialased (*Liliaceae*)

Päritolumaa/piirkond:

Aasia, Põhja-Ameerika
parasvööde ja Euroopa

Mõõtmed: kõrgus 12–40 cm

Haabitus: püstine, laiuv

Dekoratiivsuse aeg:

mai – juuni algus

Kasvukoha iseloomustus:

kasvab poolvarjus – varjus
jõekallastel, metsaservadel,
metsades, jms parasniiskes
huumusrikkas mullas

Pilt 3. Roosa astilbe, Tartu Ülikooli botaanikaaed, 12. juuli 2018

Eestikeelne liiginimi: roosa astilbe

Ladinakeelne liiginimi: *Astilbe x rosea*

Perekond: astilbe (*Astilbe*)

Sugukond: kivirikulised (*Saxifragaceae*)

Päritolumaa/piirkond: Ida-Aasia, Põhja-Ameerika kaguosa

Mõõtmed: kõrgus 40–100 cm, vahekaugus istutamisel 30–50 cm

Haabitus: püstine, puhmikjas

Dekoratiivsuse aeg: juuli – september

Kasvukoha iseloomustus: poolvarjuline – varjuline, muld niiskemapoolne, huumusrikas, nõrgalt happeline või neutraalne

Pilt 4. Tipmine puksrohi, Tallinna Botaanikaaed, 23. august 2018

Eestikeelne liiginimi: tipmine puksrohi

Ladinakeelne liiginimi: *Pachysandra terminalis*

Perekond: puksrohi (*Pachysandra*)

Sugukond: pukspuulised (*Buxaceae*)

Päritolumaa/piirkond: Lõuna-Sahhalin ja Jaapan

Mõõtmed: kõrgus kuni 20 cm

Haabitus: püstine, maadjas, roomav pinnakattetaim

Dekoratiivsuse aeg: igihajas

Kasvukoha iseloomustus: poolvarjuline – varjuline, sobib turbasse ja ka tugevalt happelisele mullale

Pilt 5. Kilpleht, Tallinna Botaanikaaed, 23. august 2018

Eestikeelne liiginimi: kilpleht

Ladinakeelne liiginimi: *Darmera peltata*

Perekond: kilpleht (*Darmera*)

Sugukond: kivirikulased (*Saxifragaceae*)

Päritolumaa/piirkond: USA lääneosa mäestikes ojade kallastel

Mõõtmed: lehtede kõrgus 80–120 cm ja läbimõõt kuni 60 cm, õievarte kõrgus 1–2 m, vahekaugus istutamisel 60–100 cm

Haabitus: püstine

Dekoratiivsuse aeg: kevadest külmadeni

Kasvukoha iseloomustus: sobib varjuline kasvukoht, niiske või savikas muld, ka happeline

Pilt 6. Kaunis sügislill, Tartu Ülikooli botaanikaaed, 2. september 2018

Eestikeelne liiginimi: kaunis sügislill

Ladinakeelne liiginimi: *Colchicum speciosum*

Perekond: sügislill (*Colchicum*)

Sugukond: sügislillelised (*Colchieaceae*)

Päritolumaa/piirkond: Kaukaasia ja Türgi mäestikuniidud

Mõõtmed: kuni 20 cm kõrgused õied, lehtede pikkus üle 30 cm ja laius kuni 8 cm, istutatakse u 10 cm sügavusele mulda

Haabitus: püstine, moodustab tihedaid kogumikke

Dekoratiivsuse aeg: augusti lõpp – oktoober

Kasvukoha iseloomustus: peab lugu toitainerikkast sügavalt haritud kuivavõitu mullast ja kasvab päikeses kohas või poolvarjus

Pilt 7. Daalia, Tallinna Botaanikaaed, 25. august 2018

Eestikeelne liiginimi: daalia

Ladinakeelne liiginimi: *Dahlia*

Perekond: daalia (*Dahlia*)

Sugukond: korvõielised (*Asteraceae*)

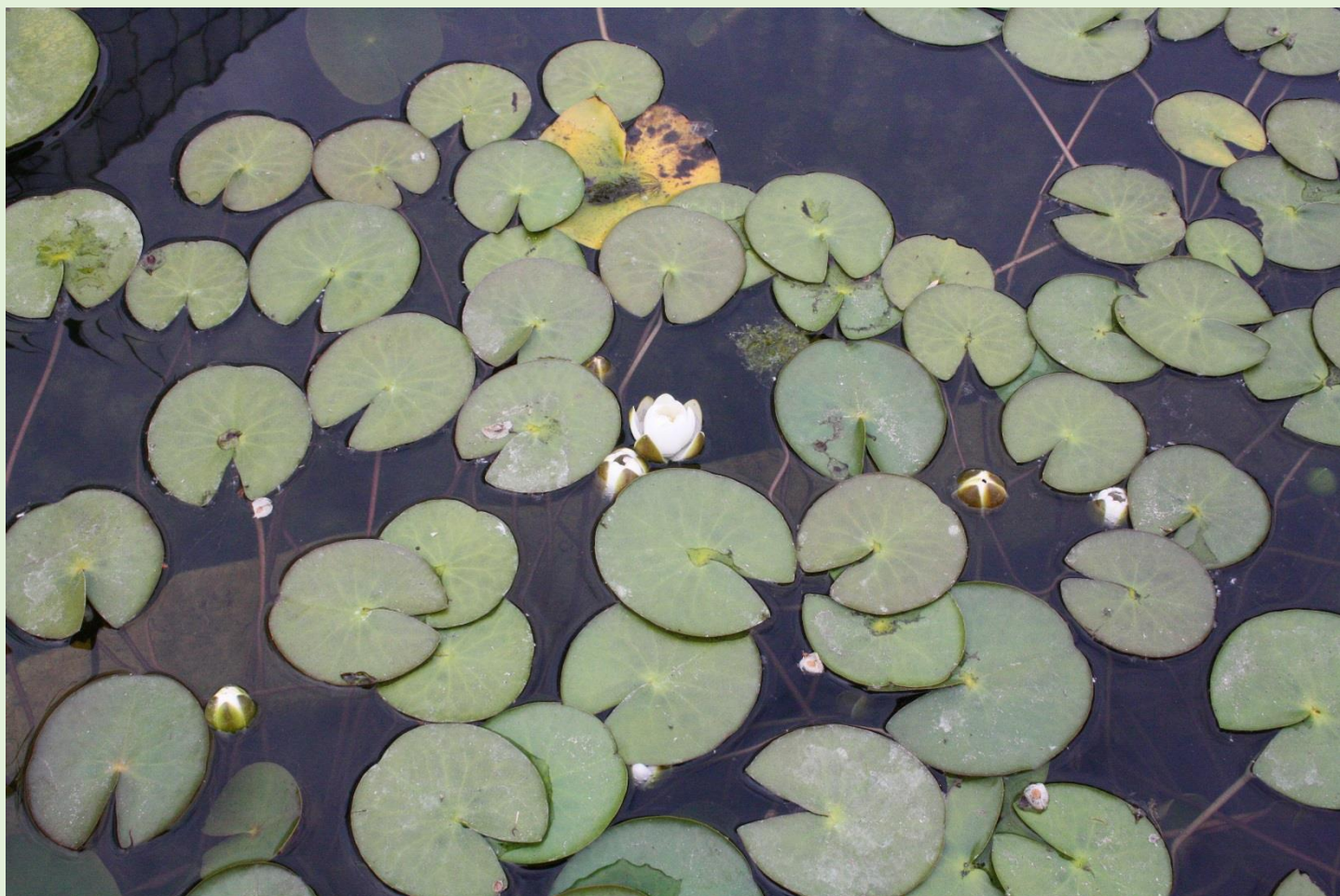
Päritolumaa/piirkond: Mehhiko, Kesk- ja Lõuna-Ameerika

Mõõtmed: kõrgus 40 cm – 1,8 m, istutustihedus 4–6 taime/m²

Haabitus: püstine, põõsasjas

Dekoratiivsuse aeg: august–september

Kasvukoha iseloomustus: mulla tüübi suhtes ei ole nõudlik, küll aga meeldib talle parajalt niiske, viljaka, vett hästi läbilaskva pinnasega päikeseline, kuid tuulte eest varjatud kasvukoht

Pilt 8. Väike vesiroos, Tartu Ülikooli botaanikaaed, 9. juuni 2018

Eestikeelne liiginimi: väike vesiroos

Ladinakeelne liiginimi: *Nymphaea candida*

Perekond: vesiroos (*Nymphaea*)

Sugukond: vesiroosilised (*Nymphaeaceae*)

Päritolumaa/piirkond: Euroopa, Kesk-Aasia, Kaukaasia, Lääne- ja Ida-Siber, Eestis sage

Mõõtmed: pikkus 0,5–1,6 m, ujulehtede pikkus 10–30 cm ja laius kuni 25 cm

Dekoratiivsuse aeg: juuni – august

Kasvukoha iseloomustus: valguslembene, kasvab mitmesugustes veekogudes, enamasti magevees; leidub ka rabajärvedes ja kiirevooluliste jõgede kaldapiirkondades

Eestikeelne liiginimi:
harilik kalevikepp

Ladinakeelne liiginimi:
Gaura lindheimeri

Perekond: kalevikepp
(*Gaura*)

Sugukond: pajulillelised
(*Onagraceae*)

Päritolumaa/piirkond:
Mehhiko ja USA
lõunapoolne soojem
piirkond

Mõõtmed: kõrgus 50 cm
kuni 1,2 m, istutustihedus
16–20 tk/m²

Haabitus: püstine,
puhmikjas

Dekoratiivsuse aeg:
juuni – oktoober

**Kasvukoha
iseloomustus:**
päikeselembene, mulla
viljakuse suhtes ei ole
nõudlik, ei talu seisvat
vett

Pilt 9. Harilik kalevikepp, Räpina Aianduskooli kasvuhoone, 16. mai 2018

Pilt 10. Lõhislehine tukulill, Väana-Jõesuu koduaed, 19. september 2018

Eestikeelne liiginimi: lõhislehine tukulill

Ladinakeelne liiginimi: *Brachyscome x multifida*

Perekond: tukulill (*Brachyscome*)

Sugukond: korvõielised (*Asteraceae*)

Päritolumaa/piirkond: Austraalia

Mõõtmed: kõrgus 20–40 cm, õisiku läbimõõt 2–4 cm, istutustihedus 20–25 tk/m²

Haabitus: maadjas

Dekoratiivsuse aeg: juulikuust külmadeni

Kasvukoha iseloomustus: eelistab päikselist asukohta ja kuivemat toitainerikast mulda; kasvab ka tavalisel aiapinnal ja on tolerantne happelise mulla suhtes; ei talu liigniisket ega märga rasket mulda

Pilt 11. Harilik kosmos, Väana-Jõesuu koduaed, 11. august 2018

Eestikeelne liiginimi: harilik kosmos

Ladinakeelne liiginimi: *Cosmos bipinnatus*

Perekond: kosmos (*Cosmos*)

Sugukond: korvõielised (*Asteraceae*)

Päritolumaa/piirkond: Mehhiko ja USA lõunaosa

Mõõtmed: kõrgus 50–180, tõusmed harvendada üksteisest kuni 40 cm kauguseni

Haabitus: püstine, puhmikjas

Dekoratiivsuse aeg: juulist külmadeni

Kasvukoha iseloomustus: eelistab päikeselist kasvukohta, kuid lepib ka kerge poolvarjulise kohaga; kasvab hästi niiskes hea dreneažiga toitainerikas aiamullas, kuid talub ka kuiva ja toitainetevaaset mulda

Pilt 12. Vilt-ristirohi, Räpina Aianduskooli kasvuhoone, 16. mai 2018

Eestikeelne liiginimi: vilt-ristirohi

Ladinakeelne liiginimi: *Senecio cineraria*

Perekond: ristirohi (*Senecio*)

Sugukond: korvõielised (*Asteraceae*)

Päritolumaa/piirkond: Vahemeremaad

Mõõtmed: kõrgus 15–20 cm, puhma läbimõõt olenevalt sordist ja kasvutingimustest 30–60 cm, vahekaugus istutamisel 15–25 cm

Haabitus: puhmas

Dekoratiivsuse aeg: maist külmadeni

Kasvukoha iseloomustus: kasvukoht päikeseline või poolvarjuline, sobib tavaline aiamuld, talub ka liivakat mulda; talub tuult ja vihma

Eestikeelne liiginimi:
jäneskastik

Ladinakeelne liiginimi:
Calamagrostis epigeios

Perekond:
kastik (*Calamagrostis*)

Sugukond:
kõrrelised (*Poaceae*)

Päritolumaa/piirkond:
põhjapoolkera parasvööde,
Eestis sage

Mõõtmed: kõrgus üle 1 m

Haabitus: püstine

Dekoratiivsuse aeg:
juunist külmadeni

Kasvukoha iseloomustus:
kasvab liivikutel, teeäärtes,
metsas

Pilt 13. Jäneskastik, Rápina Aianduskooli pargi looduslik osa, 4. juuli 2018

Pilt 14. Jännesesaba, Tallinna Botaanikaaed, 23. august 2018

Eestikeelne liiginimi:
jännesesaba

Ladinakeelne liiginimi:
Lagurus ovatus

Perekond:
jännesesaba (*Lagurus*),
perekonnas ainult üks liik

Sugukond:
kõrrelised (*Poaceae*)

Päritolumaa/piirkond:
Vahemeremaad

Mõõtmed: kõrgus 20–60 cm

Haabitus: püstine,
puhmikjas

Dekoratiivsuse aeg:
juuni – september

Kasvukoha iseloomustus:
vajab päikeselist kasvukohta,
mulla suhtes ei ole nõudlik,
kuid paremini kasvab
kergemas toitaineterikkas ja
parasniiskes pinnases

Pilt 15. Maarja-sõnajalg, Tartu Ülikooli botaanikaaed, 9. juuni 2018

Eestikeelne liiginimi: maarja-sõnajalg

Ladinakeelne liiginimi: *Dryopteris filix-mas*

Perekond: sõnajalg (*Dryopteris*)

Sugukond: sõnajalalised (*Dryopteridaceae*)

Päritolumaa/piirkond: Euraasia, Põhja-Ameerika, Eestis tavaline

Mõõtmed: kõrgus 50–120 cm

Haabitus: püstine, puhmikjas

Dekoratiivsuse aeg: suvehaljas

Kasvukoha iseloomustus: vajab poolvarjulist-varjulist kasvukohta, eelistab neutraalset kuni happelist mulda, kasvab sega- ja lehtmetsades, võsastikes, niiskel ja parasniiskel pinnasel

Pilt 116. Muskuskõrvits, Tallinna Botaanikaaed, 25. august 2018

Eestikeelne liiginimi: muskuskõrvits

Ladinakeelne liiginimi: *Cucurbita moschata*

Perekond: kõrvits (*Cucurbita*)

Sugukond: kõrvitsalised (*Cucurbitaceae*)

Päritolumaa/piirkond: Lõuna-Ameerika

Mõõtmed: vilja läbimõõt 30–40 cm, sobiv vahekaugus istutamisel 200 x 100 cm ja 150 x 150 cm

Haabitus: maadjas, roomav

Dekoratiivsuse aeg: juuni – september

Kasvukoha iseloomustus: vajab väga sooja, päikselist, niisket ja tuulte eest kaitstud kasvukohta; kasvab hästi huumusrikkal viljakal saviliiv- ja liivsavimullal, ei talu happelist mulda

Pilt 19. Aedsalat 'Lollo Rossa', Tallinna Botaanikaaed, 25. august 2018

Eestikeelne liiginimi:
aedsalat

Ladinakeelne liiginimi: *Lactuca sativa*

Perekond:
salat (*Lactuca*)

Sugukond: korvõielised (*Asteraceae*)

Päritolumaa/piirkond:
Vahemeremaad

Mõõtmed:
kõrgus 30–80 cm, laius
25–40 cm, soovitav
vahekaugus istutamisel
25–30 cm

Haabitus: kompaktne
kerajas kodarik

Dekoratiivsuse aeg:
kevadest sügiseni

Kasvukoha iseloomustus:
nõudlik valguse,
niiskuse ja toitainete
suhtes; kasvab hästi
sügavapõhjalistel
huumusrikastel
parasniisketel pigem
raskematel neutraalse
reaktsiooniga või
nõrgalt happelistel
liivsavimuldadel

Pilt 20. Tai basiilik, Tallinna Botaanikaaed, 25. august 2018

Eestikeelne liiginimi: tai basiilik

Ladinakeelne liiginimi: *Ocimum basilicum* var. *thyrsoiflorum*

Perekond: basiilik (*Ocimum*)

Sugukond: huulõielised

Päritolumaa/piirkond: Kagu-Aasia

Mõõtmed: kõrgus 25–35 cm, istutusskeem 20 x 20 cm

Haabitus: püstine, kompaktn

Dekoratiivsuse aeg: juuni – september

Kasvukoha iseloomustus: väga soojanõudlik, vajab tuulte eest varjatud kohta ning kerget rammusat ja ühtlaselt niisket mulda

Pilt 21. Suur mungalill, Vääna-Jõesuu koduaed, 19. september 2018

Eestikeelne liiginimi: suur mungalill

Ladinakeelne liiginimi: *Tropaeolum majus*

Perekond: mungalill (*Tropaeolum*)

Sugukond: mungalillelised

Päritolumaa/piirkond: Lõuna-Ameerika

Mõõtmed: kõrgus 30 cm kuni 3 m, külvata 3–4 seemet ühte kohta vahedega 15–25 cm

Haabitus: maadjas, roomav ja roniv

Dekoratiivsuse aeg: juulist külmadeni

Kasvukoha iseloomustus: sooja- ja valguselembene taim, ei talu kuivust, mulla suhtes leplik ja vähenõudlik

Kasutatud allikad

1. Uurman, K. Moodle, kursus „Rohhtaimed“ Räpina Aianduskool.
2. Aomets, M. Moodle, kursus „Avamaalilled“ Räpina Aianduskool.
3. Aomets, M. Maalehe suvelilleraamat. Maalehe Raamat 2014.
4. Orehov, A. Dekoratiivsed püsikud. Tänapäev 2017.
5. Paasik, T. Köögiviljakasvataja aabits. Menu Kirjastus2014.
6. Paasik, T. Maitsetaimede A ja B. Otto Wilhelm OÜ 2017.
7. Kurg, K. Peenramaa spikker. Köögiviljakasvatus koduaias. OÜ Hea Lugu ja Kaja Kurg 2016.
8. Savisaar, S. Eesti sibullilleentsüklopeedia. Varrak 2004.
9. Maakodu, aed, <http://maakodu.delfi.ee/news/maakodu/aed/>.
10. Aiasõber, liigikirjeldused, <https://www.aiasober.ee/liigikirjeldused/>.
11. Õistaimede liigikirjeldused, <http://bio.edu.ee/taimed/oistaim/>.